

T.C
ANKARA
BİLİRKİLER KURULU
BÖLGE KURULU BAŞKANLIĞI

KARAR

Konu :

Toplantı no : 2019/10

Karar No : 2019/79

Bitlis Asliye Hukuk Mahkemesi 06/09/2018 tarihli yazısında özetle; "mahkemelerinin 2017/349 esas sayılı dosyasında Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi kanalı ile bilirkiiler, ve tarafından hazırlanan bilirkiiler raporunun mevzuata uygun olarak hazırlanmadığı ve yetersiz olduğunu bildirerek raporun denetiminin yapılmasını talep ettiğini, bilirkiilerin 2018 yılı bilirkiiler listesinde kayıtlı oldukları anlaşılmıştır.

Bitlis Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/349 esas sayılı dosyasının mevcut belgeleri incelendiğinde; Bitlis Belediye Başkanlığı ile ve nın .San.Tic.Ltd. şirketi arasında görülmekte olan alacak davasında 27/02/2018 tarihli celse 2 nolu ara kararında, "dosyanın Ankara Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilerek ehil planlaması konusunda 3'lü uzman ehil plancısı bilirkiilerine tevdi ile davacının talepleri ve davalının itirazları dikkate alınarak bilirkiiler raporu hazırlanmasının istenmesine .." şeklinde ara kararı kuruldu ve dosyanın bu şekilde Ankara Nöbetçi Mahkemesine gönderildiği, talimat mahkemesi olan Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde tensip zaptında "dosyanın ve varsa eklerinin bilirkiilere verilmesine" şeklinde karar kurularak, Bilirkiiler, ve 'ın talimat mahkemesince görevlendirildikleri adı geçen bilirkiilerin raporlarını 26/06/2018 tarihinde düzenledikleri görülmüştür.

Bilirkiiler kurulumuza sundukları 31/10/2018 tarihli ortak savunmalarında özetle, mevzuata aykırı rapor hazırlamadıklarını, yasa dışı hakim gibi hüküm kurulması mümkün olmadığını, her hangi bir sonuç yazmadıklarını ve takdire bıraktıklarını, hukuki değerlendirme yapmadıklarını, uygulamada ek rapor istenmesinin yaygın olduğunu ve iddianın çok erken olduğunu belirterek, haklarındaki iddianın reddine karar verilmesini talep ettikleri görülmüştür.

24.11.2016 tarih ve 29898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6754 sayılı Kanunun TEMEL HUKUKLERİ düzenleyen 3. Maddesinin 1. Fıkrasında "Bilirkiiler, görevini dürüstlük kuralları çerçevesinde bağımsız, tarafsız ve objektif olarak **yerine getirir.**" hükmünün bulunduğu, bu temel ilkeye göre bilirkiiler listesine kayıtlı olsun ya da olmasın tüm bilirkiilerin kendilerine verilen görevleri maddede belirtilen kriterler çerçevesinde **yerine getirmekle yükümlü oldukları** anlaşılmaktadır.

6754 sayılı Kanunun 13/1-b maddesinde "**Kanuni bir sebep olmaksızın bilirkiilerlik yapmaktan kaçınılması veya raporun belirlenen süre içinde mazeretsiz olarak verilmemesi**" hükmünün bulunduğu, bu madde hükmüne göre bilirkiilerin kendilerine verilen görevi kanuni bir sebep olmadığı takdirde yapmak zorunda oldukları görülmektedir.

Bilirkiiler raporunda olması ve olmaması gereken hususlar Bilirkiilerlik Yönetmeliğinin 55. Maddesinde düzenlenmiş olup ekte ekledir:

"MADDE 55-(1) Bilirkiiler raporunda aşağıdaki hususlar yer alır:

- a) Görevlendirmeyi yapan merci.
- b) Dosya numarası.
- c) Yargılamanın taraflarına ait bilgiler.
- ç) Görevlendirme tarihi ve süresi.
- d) İncelemenin konusu.
- e) **Kendisinden gözlemlenmesi ve incelenmesi istenen maddi unsurlar.**
- f) İnceleme yöntemi.
- g) **Bilimsel ve teknik dayanaklar.**

) Gerekçeli sonuç.

h) Raporun düzenlenme tarihi.

1) Bilirki i gerçek ki i ise adı ve soyadı, unvanı, sicil numarası ve imzası.

i) Bilirki i tüzel ki i ise ticaret unvanı, kanuni temsilcisinin adı ve soyadı, tüzel ki i adına raporu tanzim eden gerçek ki i bilirki inin adı ve soyadı ile sicil numarası ve imzası.

(2) Birden fazla bilirki i görevlendirilen durumlarda, farklı görü ler varsa raporda ayrı ayrı açıklanır. Farklı görü ler ayrı bir rapor halinde de mahkemeye sunulabilir.

(3) Bilirki i raporuna, incelemeye esas maddi unsurları belgeleyen ve sonuçların açıklanmasına yardımcı olan ema, harita, kroki, foto raf, tablo ile di er kayıt ve belgeler de eklenir.

(4) Bilirki i, raporunda ve sözlü açıklamaları sırasında hukuki nitelendirme ve de erlendirmelerde bulunamaz."

Bilindi i üzere hakimın genel bilgi veya tecrübeyle ya da hakimlik mesle inin gerektirdiği hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konular dı ında özel veya teknik bilgiyi içeren uzmanlık gerektiren konularda bilirki iye ba vurulmakta ve **bilirki iden "özel ve teknik bilgisi" istenilmektedir**. Bilirki inin görevi kendisine tevdi edilen dosyada özel ve teknik bilgisi kapsamında rapor hazırlamaktır.

Bilirki ilerin hazırladı ı rapor incelendi inde bilirki ilerin dava dosyasında bulunan dava dilekçesi, cevap dilekçesi, davacı tarafın cevaba cevap dilekçesini ve yine dosya içerisinde ki bir kısım belgelerin içerikleri özetlendikten sonra raporun sonuç kısmında "kurulumuzca hazırlanan raporumuzun inceleme ve de erlendirme bölümünde detaylı açıklamalardan anla ıldı ı üzere 24.12.2016 tarihinde düzenlenen Hizmet lem Kabul Tutana ın dikkate alarak kar ılıklı anla ma yapabilecekleri görü ve kanaatine varılmı tır." denildi i ancak **raporun inceleme ve de erlendirme bölümünün dosya içerisindeki evrakların özetlenmesinden ibaret oldu u ve bu bölümde bilirki i kurulu tarafından özel ve teknik bilgiye yer verilmedi i** görülmü tür.

Tartı lması gereken bir di er husus ise bilirki i görevlendirmelerinde bilirki i atamaya yetkili makamın görevlendirmeyi ne ekilde yapması gerekti idir. 6754 sayılı Bilirki ilik Kanununun 3/6.maddesinde "**Çözümü uzmanlı ı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren sorun açıkça belirtilmeden ve inceleme yaptırılacak konunun kapsamı ile sınırları açıkça gösterilmeden bilirki i görevlendirilemez.**" hükmü bulunmakta olup, benzer hükümler 6100 sayılı Kanun ve Bilirki ilik Yönetmeli inde de bulunmaktadır.

Belirtilen madde hükümlerine göre "**bilirki i atamaya yetkili makam**" görevlendirme yaparken bilirki inin tereddütlerine giderecek ekilde bilirki iden istenilen hususu açıkça belirtmeli, gerekirse maddelendirmeli ve bilirki ilik yapılacak hususun çerçevesini çizmelidir.

Somut olayımızda bilirki iler görevlendirilir iken uyu mazlı a bakan mahkemece "dosyanın Ankara Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilerek ehir planlaması konusunda 3'lü uzman ehir plancısı bilirki ilerine tevdi ile davacının talepleri ve davalının itirazları dikkate alınarak bilirki i raporu hazırlanmasının istenmesine .." ekinde ara kararı kuruldu u ve dosyanın bu ekilde Ankara Nöbetçi Mahkemesine gönderildi i, talimat mahkemesi olan Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin de tensip zaptında "dosyanın ve varsa eklerinin bilirki ilere verilmesine " ekinde karar kurarak bilirki iler , ve ın görevlendirildi i görülmektedir. Gerek uyu mazlı a bakan mahkemenin ve gerekse talimat mahkemesinin yukarıda alıntısı yapılan 6754 sayılı Kanununun 3/6. Maddesine uygun görevlendirme yapmadı ı görülmektedir.

Ancak Bilirki ilik Yönetmeli inin "**Bilirki inin bildirim ve çekinme yükümlülü ünü**" düzenleyen 53 maddesinde yazılı "**MADDE 53- (1) Bilirki i, kendisine tevdi olunan görevin, uzmanlı ı, özel veya teknik bilgiyi gerektirmedi ini, temel ve alt uzmanlık alanına girmedi ini, inceleme konusu i ve i lemlerin açıklı a kavu turulması için alanında uzman ba ka bir bilirki i ile i birli ine ihtiyaç duydu unu veya varsa görevden çekinmeyi haklı kılacak bir mazeretinin bulundu unu, görevin kendisine verilme tarihinden veya çekinmeyi gerektirecek durumun sonradan ö renilmesi halinde bu tarihten itibaren en geç bir hafta içinde görevlendirmeyi yapan mercie bildirir.**" hükmü gere ince bilirki ilerin de kendilerine yapılan görevlendirmenin mevzuat kapsamında açık ve net olmadı ını bildirmek yükümlülükleri bulunmakta olup, bilirki ilerin talimat mahkemesine bu yönde bir bildirimde bulunmadıkları

anla ılmaktadır.

Bitlis Asliye Hukuk Mahkemesinin yazısı, dosya kapsamı, bilirki i savunmaları ve mevzuat hükümleri birlikte de erlendirildi inde,

Bilirki ilerin yukarıda izah edildi i ekilde hazırladıkları raporda kendilerinden beklenen **özel ve teknik bilgiye yer vermedikleri**, bu ekilde bilirki ilerin görevli oldukları konuda mevzuatta belirtilen kapsam dahilinde bilirki i raporu hazırlamadıkları ve böylece bilirki ilerin 6754 sayılı Kanunun 13/1-b maddesinde yazılı "**Kanuni bir sebep olmaksızın bilirki ilik yapmaktan kaçınılması**" kuralını ihlal ettikleri, bilirki ilerin bu eyleminin Bilirki ilik Kanununun 13. Maddesinde yazılı "B L R K L K S C L ve L STES NDEN ÇIKARILMA" boyutuna ula madı 1, dosya kapsamı ile bilirki i atamaya yetkili makamca mevzuata uygun görevlendirme yapılmaması gibi hafifletici nedenler dikkate alınarak bilirki ilerin 6754 sayılı Bilirki ilik Kanunun 13/1-b,2. maddesi uyarınca UYARILMALARINA karar verilmesinin yeterli olaca ı kanaatine varılmı ve a a ıdaki ekilde karar verilmi tir.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandı ı üzere

1-Bilirki iler , ve 'm 6754 sayılı Bilirki ilik Kanunun 13/1-b, 2 maddeleri uyarınca UYARILMALARINA,

2-Kararın ilgili bilirki ilere tebli ine,

3-Bilirki ilik Yönetmeli i'nin 62/6 maddesine göre kararın bilgileri bakımından bilirki inin görev yaptı ı kamu kurum ve kurulu larına, kamu kurumu niteli indeki meslek kurulu larına ve Bitlis Asliye Hukuk Mahkemesine ile Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine,

4-6754 sayılı Kanunun 15/1 maddesi uyarınca kararın tebli tarihinden itibaren 30 gün içinde Ba kanlı ımıza verilecek dilekçe veya bir ba ka Bölge kurulu veya Adli Yargı Adalet Komisyonu Ba kanlı ı veyahut Cumhuriyet Ba savcılı ı aracılı ıyla dilekçe gönderilmek suretiyle Bilirki ilik Bölge Kurulumuza itirazda bulunulabilece ine,

Oy birli i ile karar verildi. 14/03/2019

Ba kan

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Zabıt Kâtibi